

Hoekenwerk en contractwerk: werken met zelfinstructie

Hoekenwerk en contractwerk zijn geen nieuwe werkvormen in het lager onderwijs. Heel wat leerkrachten hebben er al - hopelijk positieve - ervaringen mee opgedaan. Toch blijft het gebruik ervan vaak beperkt tot het inoefenen van al aangebrachte leerstof.

In deze GOKtip bekijken we hoe je hoekenwerk en contractwerk meer kan integreren binnen de gewone klaspraktijk. Zo kan je kinderen tijdens hoekenwerk en contractwerk voorbereiden op nog onvolledig verworven of zelfs nieuwe leerstof door de instructie die je normaal zou geven, uit te werken in stappenplannen die kinderen zelf kunnen hanteren.

Werken met stappenplannen: hoe ga je tewerk?

Aan de hand van gesproken of geschreven instructies gaan leerlingen stap voor stap op een zelfgestuurde manier aan de slag met inhoud die jij geselecteerd hebt.

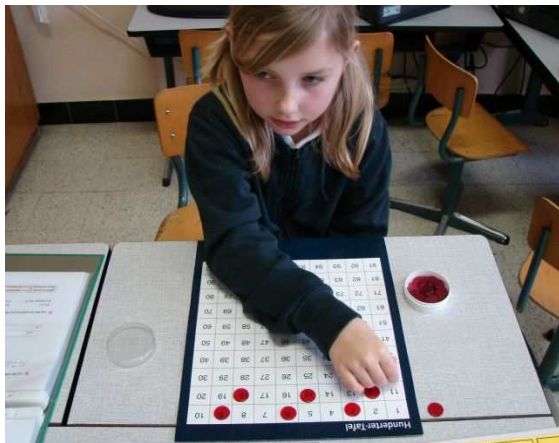
Niet alle lesinhouden laten zich makkelijk in stappenplannen gieten. Stel jezelf daarom volgende vragen:

- Na welke lessen stel je jezelf wel eens de vraag of de klassikale instructie wel nodig was? Kon ik mijn leerlingen voldoende uitdagen tijdens mijn instructie of zaten ze te wachten tot deze voorbij was?
- Welke lessen laat ik omwille van praktische redenen beter aan bod komen binnen mijn hoeken- of contractwerk? Het is eenvoudiger om bijvoorbeeld één meethoek in te richten met de nodige materialen zodat leerlingen er actief aan de slag kunnen gaan, in plaats van het materiaal te moeten verzamelen voor alle leerlingen. Dit geldt ook voor heel wat experimenteerhoeken, muzische hoeken, ...

Dergelijke activiteiten kan je de leerlingen in de vorm van een stappenplan aanbieden.

Een voorbeeld: de maal- en deeltafels

Lore Van Put van de Vrije Basisschool Heilig-Hart in 's Gravenwezel biedt haar leerlingen op volgende manier nieuwe maal- en deeltafels aan.

Tijdens een eerste les biedt ze de fiches klassikaal aan. *'Op die manier raken ze wegwijs in het systeem en heb je snel door bij wie het volgende keer een 'koud kunstje' is en wie je best sterk blijft begeleiden.'*

Nadien laat ze de kinderen zelf aan de slag gaan. Ze mogen kiezen of ze alleen werken met de fiches of liever per twee. Natuurlijk probeer je ook als leerkracht in te schatten wat er haalbaar is voor je klas in het algemeen en voor bepaalde kinderen in het bijzonder. Door kinderen echter zelf te laten kiezen, geef je hen verantwoordelijkheid. Je ondersteunt waar nodig en bouwt de ondersteuning geleidelijk af.

Wanneer de leerlingen het na een tijdje gewoon zijn om op deze manier te werken, werpt dit bij iedereen zijn vruchten af. Uiteindelijk slagen *alle leerlingen* in de klas van juf Lore erin om de fiches zelfstandig te doorlopen. De kinderen zijn bovendien zeer gemotiveerd en je creëert een klassituatie waarin het voor jezelf als leerkracht eenvoudiger wordt om kinderen individueel te ondersteunen.

Concreet

Bekijk een voorbeeld van een stappenplan voor de tafels van twee om een nog concreter beeld te krijgen op http://www.steunpuntgok.be/downloads/goktip_stappenplan_opdracht.pdf

Nog enkele tips...

- Een alternatief voor geschreven stappenplannen is het inspreken van de instructies op cassette of cd (luistervaardigheid!)
Bijvoorbeeld: de instructies van wat je te doen staat in de meethoek.
Je kan gratis software downloaden om boodschappen in te spreken op cd. Surf hiervoor naar <http://audacity.sourceforge.net/download/>
- Stappenplannen kunnen ook nog dienst doen buiten je hoekenwerk en contractwerk. Je kan ze bijvoorbeeld aanbieden wanneer je merkt dat een leerling het ergens moeilijk mee heeft (vb. Hoe bereken je nu weer het gemiddelde? ...).
Je kan ze ook mee naar huis geven of er een stappenboekje mee samenstellen.